

pficamur pctā nra tūc sanabit filia. s. opatio praua.

Et iterz exiens de finibus tyri venit p sidonez ad mare galilee iter medios fines decapoleos. Et adducunt ei surdum et mutū. Et deprecabāt eum vt iponat illi manū. Et apprehēdens eū de turba seorsum misit digitos suos in auricula ei: et expu- ens tetigit linguā eius: et suspiciens in celū igemu- it et ait illi: Effeta: quod ē adaperire. Et statī apte sunt aures ei: et solutū ē vīculū lingue ei: et loq- bat recte. Et precepit illis nequī dicerēt. Quanto autē eis p̄cipiebat tāto magis p̄p̄dicabāt: et eo am- pliūs admirabāt dicētes: Bñ oīa fecit: et surdos fecit audire: et multos loqui.

THEO. In gētiliū locis morā dñs facere nō volebat ne occasione iudeis daret: vt rāsgressorē legis cū estima- rēt q se gentibz admiscebat: et iō pfestiz reuertit. vñ dī: Et iterz ext. de fi. Tyri ve. p. sīdo. ad ma. galī. iter me. fi. deca- poleos. **B**EDA: Decapolis ē regio. x. vrbiū trās ior- danē ad oriētē p̄ galileā. Ergo dī q dñs venit ad ma- re galilee iter medios fines decapoleos: nō ip̄os fines decapolis itrasse significat. neqz. n. mare nauigasse dī: s; potius ad mare vsqz venisse: atqz ad ip̄m puenisse locuz q medios fines decapolis lōge trās mare positos respī- ciebat. Sedqz: Et addū. ei. sur. et mu. et de p̄ca. cū vt ipo. illi manū. **T**HEO. Quod recte p̄ demōiace liberationē ponit: ex demōnio. n. tal passio erat. Sedqz: Et app. eū de tur. seor. misit dī. su in auri. ei. **CHRY.** Seorsū a tur- ba oblatū surdū et mutū app̄bēdit: vt diuina miracūlā nō faceret manifeste: instruēs nos vanā gloriā egere et tūmo- rem. nihil. n. ē ex quo aliqz miracula opef: sicut si humili- tatē colat: et modestiā seq̄t. Misit vō digitos in auriculā potēs vbo sanare: vt oñderet q diuina v̄tute dicatū erat cor- p̄ diuinitati vnitū: et opatio ei. Quia. n. p̄p̄ trāsgres- sionē ade: natura humana multā icurrerat passionem: ac mēbroz et sensuū lesionē: veniēs christi i seipo pfecionē demōstrauit hūane nature: et p̄p̄ hoc digitis aures apuit et spūto loq̄lā dedit. vñ seq̄t. Et expu. te. li. e. **T**HEO. Ut s. oñderet q oīa mēbra sacri corp̄is ei diuina existūt et sancta: sic et spūtu qd vīculū lingue dissoluit. Et enīz oē spūtu sup̄fluitas ē: s; i dñō oīa diuina fuerūt. Sedqz: Et sus- picies i celū igemuit et ait: Effeta: quod ē adaperire. **B**EDA: Suscepit qdē i celū: vt ide mūtis loq̄lā: ide auditiū surdū: ide cūctis iūrmātibz medelā doceret eē q̄redā. In gemuit autē: nō q ip̄i op̄ eēt cū gemiū aliqd petere a p̄e q cūcta petētibz donat cū p̄e: s; vt nobis gemendi daret exēpla: cū vel p n̄t: vel p n̄oz erratibz p̄ioz sup̄ne pie- tatis p̄sīdīa iuocam. **CHRY.** Simul etiā i genibz no- strā cām suscipiēs i seipo: et nature misert hūanē: et dñs misert i quā humanū genz inciderat. **B**EDA: Quāte- nit ait: Effeta. i. adaperire: ad aures p̄p̄ie p̄inet. aures. n. ad audiēdiū ap̄iede: lingua vō vt loq̄ posset a retinaculis erat sue tarditatē soluenda. vñ seq̄t. Et statī ap. sūt au. ei. et so- lu. ē vñ. līn. ei. et loque. recte. Vbi vtrāqz natura vni et eiūsdē Christi manifeste distincta ē. Suspicies qdē i celū q̄si hō dēū de p̄cat igemuit: s; mox vno f̄mone q̄si potēs diuina maiestate curauit. Sedqz: Et p̄cepit eis nequī dice- rent. **HIERO.** Per qd nō i v̄tutibz gloriādū eē docu- it: s; i cruce et humilitatē. **CHRY.** Precepit etiā mira- culū occultare: ne aī t̄ps accēderet iudeos ad homicidi- um p iūdiā p̄petrādū. **HIERO.** Cūctas autē i mōtepo- sita vñdīqz circūspecta abscondi nō pōt: et humilitas semp p̄cedit gloriā. vñ seq̄t. Quāto autē eis p̄cipiebat: tāto ma- gis plus p̄dicabāt. **TEO.** Docemur autē ex h cū alieū bñficia elargimur: minime applausus et laudes petere: cuz vō acceptū bñficia bñfactores p̄dicare et laudare q̄uis nolit. **AVGV.** de cō. euā. Si autē sciebat eos sicut ille q

notas hēbat et p̄ntes et futuras hōiūz volūtates tāto ma- gis p̄dicaturos: quāto magis ne p̄dicaret eis p̄cipiebat: vt qd hoc p̄cipiebat: nisi p̄grīs volebat oñdere quāto gau- diosū: q̄nto feruēt eū p̄dicare debeāt: q̄b iuber vt p̄di- cēt: q̄n illi q p̄hibebāt tacere nō poterāt. **GLO.** Et p̄di- canōe autē saluatorz a x̄po: creſcebat admiratiō turbaz et p̄fessio bñficioz christi. vñ seq̄t. Et eo ampliū admira. di. Bñ oīa fecit. h. i. surdos fecit audire et multos loq̄. **HIE- RO.** Myſtice autē tyri interpretat agustia: et significat iude- am: cui dñs dicit: Co agustatū ē stratiū a qua trāſſert ſe ad gētes alias. Sīdō venatiō interpretat. fera autē idomita nra natiō ē et mare: qd fluctuoſa volubilitas ē. Inter medios autē fines decapoleos. qd interpretat decalogi mādata: salua- torz ad ſaluādas gētes venit. Sen autē hūanū p multa mē- bra: q̄si vñ hō varia peſte abſūpt enūcrat i p̄toplaſto: ce- cat ouz male vidit: ſurd ſit cū audit: obmutuit cū loq̄. Dep̄cant autē eū vt iponat illi manū. qz icarnatū ſore dñs multi iuſti et p̄iarche cupiebāt et optabāt. **B**EDA. Id ſurd et mut ē q nec aures audiēdi vba dēi bz: nec os apu- p loquēdi: q̄les neceſſe ē vt hī q loq̄ iā et audire dñā eloq̄a didicerūt: dñō ſanādos offerāt. **HIERO.** Seor- sum autē ſemp a turbulētis cogitationibz et actibz iordina- tis f̄mōnibz in cōpoſitis educit: q ſanari meret. Digiti autē q in aures mittūt: vba vel dona ſpūs ſunt: de quo dī Digiti vō ei eſt h. Spūtu autē diuina ſapia ē q ſoluit vici- lū labioz hūanū generis: vt dicat: Credo in dēū patrē oī- po. et reliq̄. Suspicies autē i celū igemuit. i. gemere nos do- cuit: et i celū theſaurōs n̄ſi cordis erigere: qz p gemitū p̄p̄i- etōis intine friuola leticia carnis purgat. Aperte ſūt autē aures ad h̄mnos et cātica et p̄ſalmos. Soluit linguaz vt eructet v̄bū bonū: qd nō poſſunt nec verbera cohibere.

Caplin. VIII.

In diebus illis iterz cū turba multa eſſet cum iſu nec hērent qd manducarent: cō- uocatis diſcipulis ait illis: Miſereor ſu- per turbā: qz ecce ſam triduo ſuſtinet me: nec h̄nt qd manducēt. Et ſi dimiſero eos ieiunos i domū ſuā deficiēt i viā. Quidā. n. ex eis de lōge venerūt. Et r̄ſiderunt ei diſcipuli ſui: Unde illos q̄s pote- rit hic ſaturare panibz i ſolitudine: Et iterroga- uit: quot panes habetis: Quī dixerūt: Septē. Et p̄cepit turbe diſcūbere ſup frā. Et accipies. vij. pa- nes gr̄as agēs fregit: et dabat diſcipulis ſuis vt ap- ponerēt et appoſuerūt turbe. Et hēbāt p̄ſciculos paucos et ip̄ſos bñdixit: et iuſſit apponi. Et man- ducauerunt et ſaturati ſunt. Et ſuſtulerūt qd ſuper erat de fragmētis. vij. ſportas. Erant autē q man- ducauerāt quaſi quātoz milia: et dimiſit eos.

THEOPHI. Poſtq̄ dñs ſuperius miraculum de multiplicatione panū perpetraret: nūc iterū occaſiōe ba- bita cōgruenti adducit ſimile miraculū operari. vñ dicit: In dī. illis iterum cū tur. mul. eſ. cū: Jeſu: nec haberēt qd man. con. diſc. ait illis: Miſe. ſu. tur. q̄n ecce ſam tri. ſuſt. me. nec ha. quod man. Non enī ſemper circa alimenta miracula faciebat: ne propter cibum ip̄ſum ſequerentur. Et nunc igitur hoc miraculum non feciſſet niſi quia vide- bat turbis periculū imminere. vñ de ſequitur: Et ſi dimi- eos ſe. in dō. ſu. deſi. in viā. Quidaz enī ex eis de lon- ve. **B**EDA: Quare triduo ſuſtinent de longe venien- tes: mattheus plenius dicit ſic: Et aſcendens in montē ſe- debat: et acceſſerunt ad eū turbe multe: habentes multos infirmos et p̄rocecerūt eos ad pedes eius: et curauit eos. **T**HEOPHI. Diſcipuli adhuc non intelligebant nec virtutē eius: p̄pter p̄ioza miracula credebant. vñ ſequit.

Et responderunt ei discipuli. Vnde istos quis pote. hic sa-
tu. pa. in soli. Ipse autem dominus non eos vituperat: ex his instruens
nos quod non debemus ignorare: et non intelligentibus graui-
ter aliquid eorum ignorare copati. Unde sequitur: Et iter eos:
Quot panes habetis. **REMI.** super mattheum: Non
ideo interrogauit quod ignoraret quot haberent: sed ut ostenderet illi
datur. vj. quo pauciores erant: eo magis miraculum diffama-
ret: et notius fieret. **SECT.** Et sic. tur. disc. sup. terram. In su-
perioris refectioe supra fenestram discubuisse dicitur: hic vero super
terram. **SECT.** Et accipit. vj. panes. gra. agens. fre. In eo quod gratias
egit nobis reliquit exemplum: ut de omnibus donis nobis
celitus collati illi gratias referamus. Et notandum quod dominus pa-
nes non dedit turbis: sed discipulis. discipuli autem dederunt
turbis. **SECT.** n. Et da. disc. su. vt appo. et appo. turbe. Non
soli panes: sed et pisciculi benedicti iussu sufficit apponi. **SECT.**
enit. Et ha. pisc. pau. et ipso benedixit: et iussit ap. Et mandu-
cari. **BEDA.** In hac ergo lectione consideranda
est in vno eodemque redemptore nostro distincta operatio diuinitatis
et humanitatis: atque euticetis error qui vna in christi
operacionem dogmatizare presumit: peul a christianis fi-
nibus expellendus. Quis. n. non videt hic quod super turbam mi-
seret dominus: affectum esse et compassionem humane fragilitatis.
Quasi septem panibus et pisciculis paucis quatuor milia hominum
satiatur: diuine operis virtutis. **SECT.** Et su. quod super. de fra-
g. spo. **THEO.** Turbe comedentes et saturate non secum
tollunt panes reliquias: sed ipsas discipuli sustulerunt: sic et super
us cophinos. In quo finem historiam discimus: quoniam nos his
quod sufficienter contentos: et non querere ultra. Deie numerum
ma. ducit de scribitur cum dicitur: Erant autem quod ma. quasi quatuor milia. et
dimidi. eos. Vbi considerandum est: quod christi neminem ieiunium dimittit:
ut oēs. n. vult sua gratia enutrir. **BEDA.** hoc vero typice
habet refectioem: et illa quoniam panis ac duorum piscium dicitur:
quod ibi scripta veteris testamenti spirituali gratia plena significata est:
habet autem veritas et gratia noui testamenti fidelibus ministranda mo-
strata est. Turba autem triduo dominum sustinet: propter sanationem
firmam: ut mattheus narrat: cum electi in fide sancte trinita-
tis per peccatis pseueranti istantia supplicat. Vt quod ad dominum
se ope locutione atque cogitatione peruenit. **THEO.** Vt
propter quod triduum expectas: significat baptizatos. Baptis-
mus. n. illuminatio dicitur: et trina submersio efficit. **GRE-**
GO. p. mo. 12. Non vult autem eos ieiunos dimittere ne defi-
ciant via. o. n. quod in predicatione verbum consolatio accipiant: ne a
vicio pabulo ieiunium remanentes in vicio labore succubant.
AMBRO. super lucam: Bonum quod dominus studia exigit: vires
multas non vult ieiunos dimittere ne deficient in via: hic est
vltimus cursus vite: vltimus ad caput vite peruenit. s. ad per-
fectionem. Et ex patre christi: et in forte cum accepit quod na-
turalis ex virginis: incipiat non dei virtute: sed hominis estare. Diuidit
ergo escas dominus iesus: et ille quod dedit dare oib: negat nemi-
ni: dispensator est oium. sed cum ille panes frangat et det discipu-
lis: si tu manus non extendas ut accipias tibi escas: de-
ficient in via: nec poteris in eam culpam referre quod miseret et di-
uidit. **BEDA.** Qui vero per carnis flagitia: post furta: vio-
lentias: et homicidia ad penam redeunt: ad dominum de longin-
quo veniunt. Quato. n. quisque per prauo ope errauit: tanto
ad oipotere deo longius recessit. et credentes de gentibus de loco
ge venerunt ad christum: iudei vero de populo legis et prophetarum
erant: sed edoceri ex illo. Supra autem in refectioe quoniam pa-
nes turbam super fenestram discubebant: hic autem super terram: quod per
scripturam legis desideria carnis coprimere iubemur. In
nouo autem testamento ipsam quoque terram ac facultates tem-
porales reliquere precipimur. **THEO.** Septem autem pa-
nes sunt spirituales sermones. nam septenarius numerus spiritus
sancti significatiuus est: qui perficit oino. in septenario enim
numero dierum nostra vita perficitur. **HIERO.** Vt septem
panes dona sunt spiritus sancti. fragmenta panis mystici intel-
lectus sunt huius septimane. **BEDA.** Quod. n. dominus panes
fregit: apertione significat sacramentorum. quod gratias egit:
ostendit quantum de salute humani generis pergaudeat. quod pa-

nes discipulis dedit ut turbe apponerent: significat quia
spiritualis dona scientie tribuit apostolis: et per eorum mini-
sterium voluit ecclesie sue vite cibaria distribuere. **HIE-**
RO. Pisciculi benedicti libri sunt noui testamenti: quoniam
piscis alci partes dominus resurgens postulat. vel in piscicu-
lis sanctos accipimus: quoniam scriptura noui testamenti fi-
dem vitam et passiones continet: qui turbulentis huius secu-
li fluctibus erepti: refectioem nobis internam exemplo suo
prebuerunt. **BEDA.** Quod autem turbis saturatis super-
erat: apostoli tollunt: quod altioris perfectionis precepta que tur-
ba nequit attingere: ad illos pertinent qui generale populi
dei peruatione transcendunt: et tamen turba saturata esse
memorat: quod si sua relinquere nequeant neque explere quod
de virginibus dicitur: tamen audiendo mandata legis dei: ad vi-
tam perueniunt eternam. **HIERO.** Septem autem spo-
te. vj. ecclesie. Quatuor milia: annus est noui testamenti: cum
quatuor temporibus. Bui etiam quatuor milia sunt: ut in ip-
so numero docerent euangelicis se pastos esse cibarios.
THEO. Vt quatuor milia sunt. i. quatuor virtutibus per-
fecti: et propter hoc veluti fortiores plura comedentes: pau-
ciora reliquerunt. In isto. n. miraculo. vj. spo. remanent:
in miraculo autem quingus panum. xj. cophini: quod quingus mi-
lia erant. i. quingus sensibus fientes. et propter hoc non potue-
runt comedere: sed paucis contenti multe superabundabat
reliquie fragmentorum.

Et statim ascendens naui cum discipulis suis: ve-
nit in partes dalmanutha. Et exierunt pharisei et ce-
perunt cogitare cum eo: querentes ab illo signum de ce-
lo tentantes eum. Et ingemiscens spiritu ait: Quid gene-
ratio ista signum querit? Amen dico vobis si dabit ge-
nerationi ista signum. Et dimittens eos ascendit iterum
nauis: et abiit trans fretum. Et obliti sunt panem sumere
et nisi vnum panem non habebat secum in nauis. Et precipie-
bat eis dicens: Videte et caute a sermone phari-
seorum: et sermone herodis. Et cogitabant ad alteru-
trum dicentes: quod panes non habemus. Quo cognito
ait illis iesus: Quid cogitatis? quod panes non habemus?
Nondum cognoscitis nec intelligitis: Adhuc ceca-
tum habetis cor vestrum: Oculos habentes non videtis: et au-
res habentes non auditis: Nec recordamini quando quoniam
panes fregi in quoniam milia: et quot cophinos frag-
mentorum plenos sustulistis? Dicunt ei: Duodeci.
Qui et septem panes in quatuor milia: quot sportas
fragmentorum tulistis? Et dicunt ei: Septem. Et dice-
bat eis: Quomodo nondum intelligitis?

THEO. Postquam dominus operatus est miraculum panum: sta-
tim in alium secedit locum ne propter miraculum ipsum turbe
caperent: ut facerent regem. vñ dicit: Et statim ascen. nauis
euz discipuli. su. ve. in par. dalma. **AVGV.** de co. euā. In
mattheo autem legitur: quod venit in fines mageda. Non autem du-
bitandum est eundem locum esse sub vtroque nomine. Nam
plerique codices non habent etiam finem marcum nisi mageda. Se-
quitur: Et exi. pha. et cepe. conq. euz eo: querens ab illo. sig-
num de celo. tem. eum. **BEDA.** Pharisei siquidem signum
querunt de celo: ut qui multa hominum milia secundo de
paucis panibus saturauit: nunc in exemplo moysi manna
celitus missa: et per omnia passum dispersa: populum oem
in ultimo tempore reficiat: quod in euangelio Iohannis querunt
dicentes: Quod signum facis. ut vide. et cre. ti. Patres nostri manna
in deserto. sicut scriptum est. Panem de celis de. eis man-
du. **THEOPHI.** Vt querunt signum de celo. s. ut sole
et lunam siceret: grandinem peteret: et aerem immutaret.
Credebant enim quod de celo signa facere non poterat: sed
quod in beelzebub solum poterat facere signum in terra.

alij beliaz: alij vero quasi vnu de prophetis. Tunc dicit illis: Vos vero quem esse dicitis? Respondens petrus ait ei: Tu es christus. Et imminatus est eis: necui dicerent de illo. Et cepit docere eos quoniam oportet filium hominis pati multa: et reprobari a senioribus: et a summis sacerdotibus: et scribis occidi: et post tres dies resurgere: et palam verbum loquebatur. Et apprehendens eum petrus: cepit increpare eum: Domine, propitius esto tibi: nam hoc non erit. Qui conuersus et videns discipulos suos cominatus est petro dicens: Uade retro me sathana: quoniam non sapis que dei sunt: sed que sunt hominum.

THEO. Postquam eduxit loge a iudeis discipulos suos tunc de seipso interrogat: ut non timere iudeos rideant veritatem. vñ dicit: Et ingressus est iesus et discipuli eius in ca. stel. celsa. phl. HIERO. Philippus iste fuit frater herodis de quo supra diximus: quod i bono: et tyberij cesaris cesarea philippi: que nunc panicas dicit appellauit. Sed et in via iter. discipuli. Quem esse dicit esse hoies? CHRYS. Sciens quod interrogat: quod decebat ut discipuli quique cum melius laudarent quam turbe. BEDA. Unde primum hominum suam interrogat: discipulorum fide exploratur: ne illorum confessio vulgi videret opinione firmata. Sed et cui ref. il li dicit. Alij io. ba. alij beliaz: alij vo quasi vnu de prophetis.

THEO. Multi namque putabant quod iohannes a mortuis resurrexisset: sicut et herodes credebatur: et post resurrectionem sua miracula pertrasserat. Postquam vero ab eis sciscitatur: et aliorum suspitione: ipsos interrogat quod de h in eorum mente persistat vñ sequitur: Tunc dicit illis: Vos vero quem esse dicitis?

CHRYS. Ex ipso autem interrogatiois modo in maiorem eos reducit sensum ad maius aliquid estimandum de eo: ne cum turbis pueniant. Quid vero verter discipulorum os apertum interrogat omnium ridentem: manifestat cum subdit: Ridentem petrum ait ei: Tu es christus. THEO. Cuius quidem illi esse christi a prophetis denuntiatus. Sed quod ad confessionem petri ridentem dñs et aliter ipsum beatificauit: Marc. euangelista pertrahit: ne huiusmodi narratio: petro suo magistro gratias prestare videretur: Martine autem hoc plane pertractat. ORIGEN. super matth. Uel quod marcus et lucas scripserunt petrum ridentem: Tu es christus. non adijcientes quod posuit in mattheo: filius dei viui. propterea non scripserunt ad confessionem relata beati tudine. Sed et comit. et il necui di. de illo. THEO. Uolebat. n. interim suam gloriam occultare: ne multi scandala ligarent de eo: et pena mereretur maiorem. CHRYS. Uel ut scandalo crucis propleto pura infigat fide in mente eorum. propterea passione perfecta: circa ascensionem dixit eis: Euntes docete omnes gentes. THEO. Postquam autem omnes confessionem discipulorum acceptauit dicentium verum deus: tunc ipsis reuelat crucis mysterium. Unde sequitur: Et cepit docere eos: quoniam ois filium hominis multa pati: et repro. a seni. et a sum. sacer. et scri. et occi. et post tres dies resur. Et palam verbum loquebatur. f. de futura passione. Non autem intelligebant discipuli ordinem veritatis: neque resurrectionem apprehendere poterant: sed putabant esse melius quam non pateretur. CHRYS. Predixerat tamen hoc eis dominus hac occasione: ut ostenderet quod oporteret post crucem et resurrectionem christum a testibus predicari. Rursus petrus existeret feruidus solus de his sumit audaciam disputandi. Unde sequitur: Et apprehendens eum petrus: cepit increpare eum: Domine propitius esto tibi: nam hoc non erit. Hoc autem amantis affectu et optantis dixit: quasi diceret: Hoc non pot fieri: nec recipiunt aures mee ut dei filii occidend. sit.

CHRYS. Quid est autem hoc: quod petrus de reuelatione patris posuit erat sic velociter cecidit in instabilis effectus. Sed dicimus non esse mirum si hoc ignorauit qui de passione reuelationem non acceperat. Quia n. christus filius dei viui esset: reuelatione dederat: mysterium vero crucis et resur

rectionis nondum ei fuerat reuelatum. Ipse vero ostendens quod oporteret eum ad passionem venire: petrus increpauit. vñ sequitur: Qui conuer. vi. di. su. pmi. et pe. di. Uade retro me sathana.

THEO. Dominus namque volens ostendere quod propter salutem hominum debebat ei passio fieri: et quod solus sathanas christum pati nolebat: ut gen. non saluaret hominum: petrus sathana nominauit: eo quod sciret que sunt sathane: nolens christum pati: sed aduersans eide. Sathanas. n. aduersari interpretatur.

CHRYS. Demon autem ipsum tentanti non ait: Uade pro me: sed petro dicit: Uade retro me. i. sequere me: et voluntario mee passionis consilio non resistas. Sed et: Quoniam non scia. ea que dei sunt: sed que hominum. THEO. Que hominum sunt dicit petrus scire finem quod affectus carnales quod damnum sapiebat: volebat enim petrus quod sibi christus prestatet requiem et non crucifigeretur.

Et conuocata turba cum discipulis suis: dixit eis: Siquis vult me sequi: denegat semetipsum: et tollat crucem suam et sequatur me. Qui enim voluerit animam suam saluam facere perdet eam. Qui autem perdidit animam suam propter me et euangelium: saluam faciet eam. Quid enim proderit homini si lucretur totum mundum et detrimentum anime sue faciat? Aut quid homo commutationis dabit pro anima sua? Qui enim me confessus fuerit et verba mea in generatione ista aduetera et peccatrice: et filius hominis confitebitur eum cum venerit in gloria patris sui cum angelis sanctis. Et dicebat illis: Amen dico vobis: quod sunt quidam de his stantibus qui non gustabunt mortem donec videant regnum dei venientes in virtute.

BEDA. Postquam discipulis mysterium sue passionis et resurrectionis ostendit: hortatur eos vna cum turba ad sequendum sue passionis exemplum. vñ sequitur: Et con. tur. cum disc. su. dixit eis: Siquis vult post me sequi: denegat semetipsum. CHRYS.

Quasi diceret ad petrum: Tu quidem increpas me passionem sustinere volentem: ego autem dico tibi quod non solum prohibere me pati nocuum est sed neque saluari poteris nisi ipse moriaris. Dicit autem: Siquis vult post me sequi. quod ad bona voco que quis velle dñs non ad mala et grania ut cogaris. Qui enim infert violentiam frequenter ipedit: quod vo audito: et libertatem dimittit: magis attrahit ipsum. Aliquis autem abnegat seipsum: cum nulla sui corporis curam habet: ut siue flagelletur: siue aliquid simile patitur: sustineat patienter. THEO. Nam sicut quod abnegat alterum fratrem aut patrem: quis vulnerem et mortalem non compatitur nec imitatur: sic et nos debemus ignoscere coram nostris: ut si vulnerari perungatur: vel aliquid simile pati: non curem.

CHRYS. Non autem ait quod parcat sibi: sed quod apostoli et quod abneget semetipsum quasi nihil coram se habeat sed periculis exponat: et circa ea sic disponat ac si alii pateretur: et hoc sibi ipse perire: quod patres tunc libris suis ignoscunt: cum tradentes eos doctores illis iubent non perire. Usque autem oportet seipsos abnegare ostendit cum subdit: Et toll. cru. su. quod vñ ad mortem exprobabilissimam. THEO. Nam tunc crux exprobabilis videbatur: quod ea malefici figebant. HIERO. Uel aliter: Sicut gubernator: propter reprobam in tranquillitate preueniens: nautas suos vult esse paratos: ita et dominus dicit: Siquis vult me sequi: denegat semetipsum. et altero fiat. BEDA. Tunc enim nos ipsos abnegamus cum vitam quod per veritatem suam: et ad hunc nitimur quod per nouitatem vocamur. Crux autem tollit: cum autem per abstinentiam afficit corpus: aut per passionem primi affligit animum.

THEO. Quia vero per crucem virtute aliam nos habere oportet: adiecit: Et sequitur. CHRYS. Hoc autem dicit: quod perungit aliquem patientem non sequi christum: cum scilicet aliquid non patitur propter christum. Sed et n. christum quod per eum ambulare quod mortui ei se reformant: principes etiam et prelati tenens sub quibus autem christi aduerti peccabat. Sequitur: Qui vo. ani. su. sal. fa. p. ea. Qui autem p. ani. su. pp. me. et

ppter euā. sal. fa. cā. q. d. hec vobis mando quasi vobis
parcena: et enī q̄ filio suo: p̄cit p̄dit eū: q̄ vō nō p̄cit: saluat.
Oporet ḡ nos cē ad moztē p̄tinue p̄paratos. Nō. i. mā
lib' p̄lijs q̄ parat' est ad moztē melioz est alijs: sūlo post
moztē eū resuscitare valēte: multo magi in spiritalib' p̄li-
is cū ipse tāta resurrectionis exstat: q̄ q̄ ponit aīam suā ī
moztē: saluā facit eū. REMI. Aīa aut̄ h' loco intelligida
ē vīta p̄is nō aut̄ ipsa subītantia aīe. CHRY. Quia q̄ dī
xerat. Qui vō. ani. fu. sal. fa. p. cā. neq̄s p̄ditionē hāc 7 sa-
lutē illā eximere cōiē: subūgit: Quid. n. p. hō. si lu. to. mū.
7 detri. fa. aīe sue: Aut quā. dā. hō. p̄mu. p. aīa sua: q. d. n.
dicas qm̄ aīam suā saluauit: q̄ cruci effugit picula. Qñ. n.
cum aīa suā. i. vīta ista lucrāf alijs oib' terre: q̄d ampli'
erit cū aīa p̄ente: Nūqd aliā hīz aīaz. p. aīa d. are: p̄cedū. n.
p. domo pōt aliq̄s p̄mutare: aīam vō p̄des: aliā aīaz dā
re non pōt. Cante aut̄ dicit: Aut quā. p̄mu. dā. hō. dē. n.
ppter n̄r am salutē dedit p̄mutationē p̄cīosuz sanguinē se-
su ch̄risti. BEDA. Uel h' dīcē: q̄ p̄secutionē tpe pōnda
est aīa: p̄cīs aut̄ tpe frangenda sunt dēsideria terrena: q̄d
significat cū dicit: Quid. n. p̄derit hōi zē. Pleriq̄s aut̄ ve-
recūdie vsu p̄p̄dūmur: 7 recitūdinē quā suam' in mente
nō exp̄imere valeam' in voce. Et ideo subdit: Qui enī
me cō. fu. 7 v. me. i. gene. ista adul. 7 pec. 7 fi. hō. p̄fi. cū:
ve. in. glo. pa. su. cū. ang. su. THE. Non. n. ē sufficiēs
fides q̄ solū in mente p̄sistit: s̄ 7 dōs p̄fessionē dñs req̄-
rit: sanctificata. n. p. fidē aīa: dō 7 corp' p̄ cōfessionē sancti-
ficari. CHRY. Qui aut̄ h' didicē subijciet se cū dēside-
rio ad h' q̄ line p̄fusiōe xp̄s cōsuet. Df aut̄ adulteria gnō
tio q̄ deū vep̄ aīe spōsū dērelīq̄: 7 nō ē secuta ch̄risti dō
ct̄ina: s̄ demonib' p̄pirata: semina ipeitasti suscepit: p̄p̄
q̄ 7 peccat̄is dī. Qui ḡ inter hos ch̄risti dōnationē nega-
uerit 7 vba dēi in euā. elio reuelata: dignā ipeitasti pena
suscipiet: audiēs ī secūdo aduētū: Nō nom̄ vōs. THE.
Qui ḡ p̄fusus fuerit crucifixi cē suū dēi: ip̄e 7 p̄fider illū
nō h' vbi reputat ch̄ristū: paup' 7 miser: s̄ cū gl̄ia 7 cū ml̄ti
tudie angeloz. GREGO. i. hō. Sūt aut̄ nōnulli q̄ ch̄ri
stū iō p̄fiter: q̄ cūctos ch̄ristianos cē cōspiciūt. Non ḡ ad
p̄bationē fidei vox sufficiat quā dēfēdit a verēdicia. p̄fel-
sio gnālitat. Pacis ḡ tpe ē aliō vbi oīdamur vobis: vere
mur sepe a p̄ris despici: dēdignamnr īniurias vbi tolera-
re. S̄ p̄rigerit iurgij fortasse cū p̄rio: erubescūm' p̄ores
satisfacere. Coz q̄ppe carnale dū hui' vite gl̄oriā q̄rit hu-
mitatē respuit. THEO. Quia vō de sua gl̄ia dixerat
volēs oīdere q̄ nō inania p̄mittebat: subditur: Et dicit.
Amē dī. vō. q̄ sūt qdā dē hic stātib': q̄ nō gusta. moz. dō.
vī. re. dēi veniē in vītū. Ac si diceret: qdā. i. pet' 7 iaco-
buz 7 ioānes nō gustabūt moztē: donec eis oīdāz ī trās
figuratione cū qua gl̄oria venturus sim in secūdo aduen-
tu. Non. n. erat aliud transfiguratio: nisi secūdi aduēt' p̄-
nūciatio: in quo 7 ip̄e ch̄rist' 7 sancti lucebūt. BEDA:
P̄ia vero p̄uisione factū ē: vt p̄templatiōe sc̄mp manētis
gaudiū ad b̄zene momētū delibata: forit' aduerfa tolera-
rent. CHRY. Non aut̄ eoz q̄ ascensuri erāt noīa decla-
rauit: ne reliq̄ discipuli aliqd̄ paterēt humanū. p̄dicit aut̄
vt dociliores cūca huiusmōi t̄p̄latōez fiāt. BEDA:
Uel regna dēi p̄ris eccl̄ia vocat'. Aliq̄ aut̄ e' discipulis
vsq̄ adeo ī corpore victuri erāt: vt eccl̄iam p̄struat cōspice-
rent: 7 s̄ mūdi gl̄oriā erectā. Discipulis. n. rudib' dē
p̄nti vīta aliqd̄ p̄mittēdū fuit: vt possent robusti ī futuro
solidari. CHRY. Mystice aut̄ vīta ch̄rist' ē: moztis vō
diabol'. Gustauit aut̄ moztē q̄ peccat' īmōzat: adhibe oīs
hōs habēs dogmata bona aut̄ p̄aua: moztis aut̄ vīte pa-
nem degustat. Et q̄dam minus malū est vidēre moztē:
malum autem est eam gustare: sed adhuc peius cē sequi:
peissimum autem cē supponi. .IX.

S post dies sex assumpsit iesus petruz ⁊ iacobu ⁊ iohannem: ⁊ ducit illos in mon-

te excelsum iohes: et transfiguratus ē coram ipsis.
Et vestimenta eius facta sunt splendentia: et candi-
da nimis velut nix: qualia fullo non potest super
terrā candida facere. Et apparuit illis belias cum
moyses: et erant loquentes cū iesu. Et rīdens per-
ad iesu: Rabbi: bonū est nos hic esse: et sciamus
triā tabernacula: tibi vnum: et moysi vnu: et belie
vnum. Non. n. sciebat qd diceret. Erant. n. timore
extenti. Et scā ē nubes obubrās eos: et veni vox
de nube dicēs: Hic est filius meus charissimus
audite illum. Et statim circūspicientes: neminem
amplius viderunt nisi iesum trī secum.

HIERO. post assumptionē crucis: glia resurrectionis
ondit: vt nō timentet obprobria crucis: q̄ oculis suis visu
ri erat gloriā resurrectionis future. vn̄ dicit: Et p̄ dicitur al.
ie. pe. 71a. 71o. 7 du. il. in mon. exee. lo. 7 trā. et co. ap.

CHRY. Q̄ aut lucas dicit post octo dies: nō prius
huit. Lucas n. 7 diē q̄ christ̄ p̄dicta locut̄ fuerat: 7 diē q̄
eos assumpsit numerauit. 3o aut p̄ sex dies eos assump
sit: vt vehementior repleti desiderio illorū diez spacio vi
gilanti 7 sollicita mēte ea q̄ videbāt antedēret. **THEO.**
Assumit aut tres vīces ap̄loz petrū tāq̄ p̄ficiēt 7 illū
gentē iōanē tāq̄ dilectū: iacobū vō tāq̄ altiuos 7 theo
logū. Intātū. n. grauis erat iudeis: vt herodes volēs iude
s placere: ipm occiderit. **CHRY.** Nō aut i domo suā
gloriā demonstrat: s; in monte excelsu illos assumit: qm̄
monū sublimitas pueniēs erat ad gloriē sublimitatē on
dendā. **THEO.** Deo aut eos ducit: qz debebat eis
mysteria reuelare. Transfiguratione aut o; intelligendū
figure imitationē: s; qz manēt vt pus erat figura: appo
sitis facta est cuiusdā inenarrabilis claritatis. **CHRY.**
Neq; q̄ deest aliquā figure transformationē in regno dei
ēē futurā: aut circa ip̄z saluatorē: aut circa eos q̄ assimi
labant: s; appositionē claritatis. **BEDA:** Transfigurāt
igī saluator: nō substantiā vere carnis amittit: s; gliaz futu
re vel vite vel n̄se resurrectionis ondīt: q̄ glis tū aplis ap
paruit: talis post iudiciū cūci apparebit elect. Sedē. Et
e. e. fa. sunt splē. **GRE xxxij. mox.** Quia in sup̄e cla
ritatis cōlumine ei vīte iusticia fulgetes adherēbūt: vltimū
enī nomīe iusto s quos sibi adiungit infirmat. Sedē. Et ap
pa. il. be. cū moy. terant lo. ciē. **CHRY.** Moysen 7
heliā in medio introducit: pmo qdē qz turbe dicebat chri
stū heliā aut vnū pphetāz: aplis fe cū eis ondīt: vt offe
rentia fuoz 7 dñi cerneret. Et etiā qz de transgressioe le
gis iudei chrisū accusabāt: 7 blasphemū cū purabāt: tāq̄
sibi gloriā p̄is attribuēs eos q̄ in vtroq; fulserūt in medi
um ducit. Et enī moysēs legē dedit: 7 helias glie dei celo
to: fuit. vñ ei nō assisteret: si deo 7 legi ei p̄m essent. Et
scīrēt qz vite p̄tātē 7 mortē h;: p̄p̄ h 7 moysen q̄ mortu
erat: 7 heliā q̄ nōdū mortē passus fuerat in mediū introdu
cit. 3ē p̄ significauit qz doctrine legis chrisi pphetarū
doctrina pedagoḡ fuit. Significat etiā iunctionē noui
7 veteris testi. Et qm̄ in resurrectione cū pphet̄ apli p̄uē
tur: 7 vna erit obuiatio regi cū. Sequit̄. Et rel. pe. aūt. t.
Rabbi bonū ē nos h cē: 7 faciam̄ hic triata. ti. vnū. mo.
vnū: 7 he. vnū. **BEDA:** Si tāū trāfigurata chrisi būa
nitas: duo iūq; societas scōz ad p̄uētū vīfū delectat: vt
eos ne offēdat etiā obsequo petr̄ sistere velit: q̄ta crī felī
citas visioi dēitāt inter angeloz choros adēē p̄petuo.
Sedē. Nō. n. scie. qd̄ dice. Esi. n. petr̄ p̄ stupore humane
fragilitatis nesciat qd̄ dicat insitū m̄ sibi dāt effectū iudiciū
nesciebat n. qd̄ diceret: qz oblit̄ ē regnū factis a dño nō
alicubi terrāz: s; i celis ēē pmissus: nec recozat̄ ē se sa
los eo aplōs mortali adhuc carne circūseptos imortalis
vite statū subire nō posse: cui etiā mēte excesserat: qz i do
mo patris